

A hiperpigmentációról

Dr. Daniel Yarosh, az Estée Lauder vállalat rangidős alelnöke, a tudományos felmérés vezetője válaszol

2010. március

Mi a hiperpigmentáció?

A hiperpigmentáció a normális pigmentáció fokozódása a bőr egy bizonyos területén. Számos bőrszín létezik, ez a probléma azonban nem csak egy bizonyos bőrszínt érint. A hiperpigmentáció lényegében azt jelenti, hogy a bőr egy adott területén több szín gyűlik össze, mint máshol. A káros UVA és UVB sugarak, az aknés hegek, a korfoltok és a hormonális változások egyaránt kiválthatják.

Melyek a bőrön előforduló pigmentfoltok különböző típusai?

A bőrön különböző típusú sötét foltok jelenhetnek meg. A bőr látható színéért, beleértve a pigmentfoltokat is, a melanin felel, de a pigmentfoltok különböző fajtáit más és más okozza:

- Az UV sugárzás hatására megjelenő pigmentfoltok (korfoltnak és sötét foltoknak is nevezzük ezeket): a bőr belső sejtjei (melanociták) az UV sugarak hatására hiperaktívvá válnak és beindítják a tyrosinase működést és a melanin túltermelést, melynek eredményeként sötét foltok jelennek meg a bőrön.
- Hegyesedés, fertőzések és más irritációk hatására kialakuló hiperpigmentáció: Az irritáció több fajtája is sötét foltok kialakulásához vezethet, pl. a bőr túltisztítása által okozott horzsolódás, a vágás, karcolódás vagy egyéb sérülések, az allergiás reakciók, a bőrfertőzések és különösen az aknék, pattanások. Egyes bőrgyógyászati beavatkozások, pl. a lézeres kezelések is okozhatnak hiperpigmentációt.
- Melasma vagy Chlorasma: a 20 éven felüli nők felső ajkain, arccsontján és az áll alsó vonalán szimmetrikusan megjelenő elszíneződések. Úgy gondoljuk, hogy ezeket a hormonális változások okozzák, állapotukat pedig tovább rontja az UV sugárzás. Létezik egy olyan fajtája is, mely a terhesség idején vagy fogamzásgátlók és a hormonháztartást befolyásoló más gyógyszerek szedése

során jelenik meg. Utóbbi esetben az elszíneződés a terhesség megszűntével, vagy a gyógyszer szedésének befejezésével általában eltűnik.

- **Örökletes szeplők:** a velünk született szeplők 3 éves kor körül jelennek meg, még hangsúlyosabbá a pubertáskorban válnak. A 30. életév betöltése után általában nem változnak, vagy kicsit halványulnak. Még nem tudjuk, hogy összefüggésben állnak-e UV sugarakkal. A világos bőrűeknek, a vörös vagy szőke hajúaknak és a kék szeműeknek nagyobb hajlamuk van a szeplők kialakulására.

Mit kell tudnunk a melaninról? Hogyan működik a bőrben?

A melanin az a sötét pigment, mely a káros környezeti hatások, így az UV sugárzás, a fertőzések, az allergiás reakciók és a sebesülések hatására termelődik a bőrben. A melanint az epidermiszben lévő különleges pigment-termelő sejtek, a melanociták képzik, melyek polipszerű hosszú csápokkal rendelkeznek. A sejtek mindegyike az epidermisz számos más sejtjével – keratinocitákkal – érintkezik a melanin ellátás érdekében.

Ha a bőr károsodott, védekező reakciót indít be, mely jeleket küld és védekezésre szólítja fel a melanocitákat. A melanociták ennek hatására melanint termelnek, mely feltör és elfedi a bőrsejt magjának tetejét. Ha a melanin termelés az eredeti veszély elhárulása után is folyamatos és egyenetlen marad, a hiperpigmentáció hatására sötét foltok és elszíneződések alakulnak ki a bőr felszínén.

A pigmentáció minden fajtája szabályozható vagy felszámolható?

A Melasma és Chlorasma okán létrejött sötét foltokat, valamint az UV sugarak, a hegesedés, az allergiás reakciók, fertőzések, vagy más irritációk hatására kialakult hiperpigmentációt helyileg orvosolni tudjuk. Az örökletes foltok, így a szeplők, nem kezelhetők.

Kinek van hajlama abnormális pigmentációra?

Tudjuk, hogy azoknak a bőrtípusoknak, melyek örökletes okokból több melanint tartalmaznak, vagy a különböző hatásokra könnyebben reagálnak melanin

termeléssel, nagyobb hajlamuk van a hiperpigmentációra. De bárkinél előfordulhat abnormális pigmentáció. Az abnormális pigmentáció típusa a természetes bőrszíntől függ. Ha a bőr több melanint tartalmaz, nagyobb az esélye annak, hogy az irritáció vagy a hegesedés hatására sötét foltok alakuljanak ki. Világosabb bőr esetén a foltok ott alakulnak ki, ahol a napfény korábban már károsította a bőrt. Az ázsiai bőrön hamarabb alakulnak ki sötét foltok, mint a kaukázusi bőrön.

Míg Ázsiában évszázadok óta ismert probléma a hiperpigmentáció, ma már Latin-Amerikában, a Közép-Keleten és Afrikában is egyre nagyobb problémát jelent. Bár a nem kaukázusi bőrnek nagyobb hajlama van a hiperpigmentáció egyes típusaira, a kaukázusi bőrön is kialakulnak sötét foltok és jelentkeznek az abnormális pigmentáció más jelei, így a probléma egyetemes.

A hiperpigmentáció hogyan érinti a különböző etnikumú nőket?

A kaukázusi nők bőrén a hiperpigmentáció a bőr napfény által károsított területein jelentkezik, gyakran a ráncok megjelenését követően. Az afro-amerikai nők bőrén a hiperpigmentáció gyakran hegesedés eredménye. Az ázsiai nők bőrén hamarabb jelennek meg a korfoltok, mint a kaukázusi nők bőrén, gyakran ráncok kísérete nélkül. A latin-amerikai nők bőrén szintén jelennek meg csoportos melanin foltok, melyet úgy neveznek, hogy „mancha”.

Ön szerint mi az oka annak, hogy a szépségipar egyre nagyobb hangsúlyt fektet a hiperpigmentációra?

Bár a hiperpigmentációnak számos kiváltó oka lehet, a legfőbb okozója a napfény. Azok, akik fiatalabb korukban sokat napoztak, mostanában veszik észre magukon az UV sugarak korfoltnak nevezett káros hatásait és megoldást keresnek a problémára. Megváltoztak a napozási szokások is. Manapság a világos, tiszta bőr a divat, melyen sokkal feltűnőbbek a korfoltok. Ma már azonban rendelkezésünkre áll egy technológia, mely képes megoldani a problémát.

Melyek a hiperpigmentáció helyi kezelésének módszerei?

Az orvostársadalom beismeri, hogy a hiperpigmentáció kezelése nagy kihívást jelent. A világ egyik leggyakrabban alkalmazott gyógyszerészeti készítménye a 4%-os Hydroquinone, mely kizárólag orvos által felírt receptre kapható. A hatékony alternatív helyi kezeléseket erős antioxidánsokat tartalmazó kozmetikumok jelentik.

Hogyan győzik le a hiperpigmentációt az antioxidánsok?

A kutatók felismerték, hogy a melanin felgyülemelésének elsődleges oka egy oxidációs reakció, mely során a színtelen tápanyagok színes pigmentté, melaninná alakulnak. A reakciónak ezt a sorát az enzim tyrosinase nevű folyamata segíti elő. Egyes hatékony antioxidánsok képesek megállítani ezt az oxidációs folyamatot.

Az antioxidánsok, különösen a polifenolok számos növényi kivonatban megtalálhatók: az E és a C vitamin, a ferulic sav, a borból kivont proanthocyanidin, a zöld teából nyert polifenolok, a szintén borból nyert resveratrol és a szójababból kivont genistein. Ezek mindegyike kisebb-nagyobb mértékben enyhíti a bőrszín egyenetlenségét.

A bőrszín-kiegyenlítő hatás tekintetében leginkább a Dianella Ensifolia növényben megtalálható antioxidáns és más hatékony antioxidánsok keveréke veszi fel a versenyt a 4%-os Hydroquinone-nal.